

רק לא פת"ם

הצעדים המוניטריים האחרונים של הממשלה, גם שאינם ברורים די צורכם, כבר עשו את שלהם. מיליוני דולארים שהיו בחשבונות בפת"ם הוצאו מאז היום השני שעבר אל מחוץ למערכת הבנקאית. השאלה שהכל שואלים את עצמם היא: מה לעשות עתה בכסף? התשובה היא מורכבת. עיקרה: רק לא פת"ם. הסיבה — סגירת סכומי כסף גדולים בבנק למשך שנה, כפי שנדרשים לקוחות הפת"ם לעשות, הוא צעד חסראתריות, הנותן לבנקים ולממשלה אשראי שאינו מגיע להם.

אם לא פת"ם, אז מה?
 ● רבים יתנו עצה בלתי-יחוקית אבל בלתי-נמנעת: אם הוצאתם מהבנק את הכסף, והוא בידכם, מהרו לרכוש דולארים שחורים. היתרון ברור — השער השחור נמוך עתה. הוא כמעט זהה לשער היציג. לטווח הארוך והקצר גם יחד, זוהי שיטת-חיסכון שאינה נושאת ריבית, אבל המכטיחה לפחות את הקרן פלוס. החסרונות אינם מעטים. קודם כל: השוק מוצף בדולארים מווייטים, וביניהם כאלה שאי-אפשר לזהות גם בעזרת גלאי-זיופים. שנית: קיימת בעיית איסון. כספות בבנקים אינן בטוחות, משום שייתכן מאוד שציר החירום הכלכלי הבא של הממשלה יהיה פתיחת כספות. רמזים על כך כבר נשמעים בירושלים. בבית קיימים הסיכונים הרגילים, כמו גניבה או ביקורת-פתע של אחת הרשויות.

● למי שמחליט להוציא את כספו מתוך הבנק ולא לרכוש דולארים בלילינגבלום האפשרויות הן רבות. החל מהשקעות בנדל"ן — והמכירות אכן עלו השבוע — ועד להשקעה במוצרי-צריכה יקרים. וגם כאן היו השבוע עליות גדולות במכירה.

● החיסרון בהשקעה מסוג זה היא שלא כל אחד צריך או רוצה בבית או במיגרש נוסף, שלא לדבר על מכשיר חשמלי או מכונית. השבוע היה הליהט רכישת דירות יד שניה בגושרין בתשלומים מחברות קבלניות, המוכנות עתה לכארטר עם קוני הדירות החדשות. המחירים אכן מפתים.

● למי שרוצה להמיר את הפת"ם בשקלים, ולהשאיר את הכסף בבנק, מוצעות שתי תוכניות אטרקטיביות לתקופה הקרובה. המרוכב בתפ"ס — תעודות-פיקודון-סחירות, ופק"ם — פיקודון-קצר-מועד. הריבית המוצעת כיום היא קצת יותר מעשרה אחוז לחודש.

פירושו של דבר — מי שממיר עתה את הפת"ם שבידו בשער של 1500 שקל ומשקיע בשני מסלולים אלה, יקבל בעוד חודש סכום נכבד של 1650. על-פי תוכנית הממשלה גם בעוד חודש יהיה שער הרולר הרישמי 1500 שקל.

● תוכנית אטרקטיבית כזו אין שום בנק בעולם יכול להציע. החיסרון — מכיוון שהתוכנית אטרקטיבית, אין שום ביטחון ושום הבטחה שהשער הרישמי בעוד חודש אכן לא ישתנה. אז כבר לא יהיה הרווח עשרה אחוז פלוס-מינוס מהשער הנוכחי.

שנית: מי שיוצא מפת"ם אינו יכול לשוב אליו, על-פי החלטת הממ"ש שלה.

לכן יש המציעים להיכנס לתפ"ס או פק"ם רק לשבועיים הבאים, ואחרי כן לצאת.

מה לעשות אז?
 ● האפשרות השלישית המוכרת עתה ברצינות היא דווקא החזרה לבורסה. מומחים מעריכים שהממשלה, בהרכבה הנוכחי, לא תעז ולא תוכל לפגוע בבורסה. ולכן, סביר להניח, שהיוצא מהפת"ם, ימצא, בחלקו, אפיק אל הבורסה ויגרום שם להתחממות.

● החיסרון באפיק-השקעה זה בולט, אם מניחים את כל הביצים בסל אחד. לישראלים רבים יש ניסיון מר עם הבורסה, גם ככל מה שקשור במניות סולידיות.

● דובר אחר הבנקים גילה השבוע להעולם הזה שהבנק שלו, שכבר התפרסם בעבר בהצעות-ההשקעה המהפכניות שלו, עומד לצאת בפירסום לתוכנית-השקעה אטרקטיבית לטווח-קצר, שתתבסס על יתרונות ההש"ק בתפ"ס ובפק"ם, ותינתן גם ביטחון למשקיע.

● עצה למשקיע הזהיר: יש לבחון את התוכנית כשבע עיניים, ולא להתפתות אחרי עצות יועצי ההשקעות כסניים, המציעים להמתין עוד כמה ימים עד שהתוכנית תאושר. היועצים, כפי שכבר התגלה, משרתים את הבנק, ולא את הלקוח, וחוזק מזה המידע שלהם מוגבל.

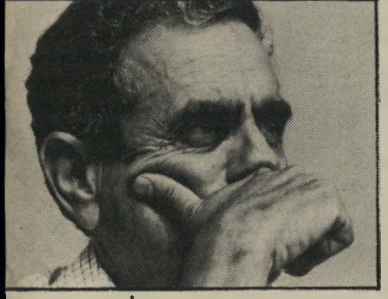
● לכן מומלץ לפזר את הסיכון, כמו תמיד, בין שתיים-שלוש אלטרנטיבות ויש גם לקחת בחשבון שאם המצב יחמיר, אין זה מן הנמנע שהמערכת הבנקאית והבורסה עלולים להיסגר לתקופת-מעבר של כמה ימים. לכן הדבר הבטוח היחיד הוא השחור הירוק, שאינו מווייץ.

מיגונת ה"קו החדש"

לפני כמה חודשים הופץ בין חברי-הסתדרות בכירים תזכיר מבטיח מטעם קבוצת קורחדי הקבוצה, שמאחוריה הסתתר נסתלי בלומנטל יושב-ראש מועצת המנהלים של כור וה"לשעבר, הציעה הצעות פסכודומהפכניות בניהול חברת העובדים, חלוקת הון והיחסים ב המנהלים והעובדים.

היו שראו בתזכיר של הקבוצה החדשו שהרכבה היה משונה ביותר, ניסיון חדש של בלומנטל להישרד במערכת, אחרי הבעיות ש נגרמו לו בשנה האחרונה, בעיקר אחרי הה אכדותו של יעקב לוינבוך.

השבוע נראה שהושג הקץ לקו חדש. וחבר היו הייכים להיכנס למיקלט או למיגוננה. מוכי חברת העובדים דני רוזוליו, בן קיבוץ כבר השומר בדרך-כלל על קור-רוח, ישב וכתב מיכת חריף לבלומנטל ולראש אגף כוח-אדם ככו

מוזכיר רוזוליו מתייחה באש

יצחק חזיזה, הקשור אף הוא בקבוצה. המיכתב הוא תשובה חריפה לחברי קו חדש שרצו באמצעות הצעותיהם למצוא פיתרון פרסונאליים במערכת למי שנמנים עם מייסדי במיכתב, הצביע רוזוליו בין השאר על מחללים שאותם מונה התזכיר, וטוען ש למעשה מחללים אשר להם אחראים בלומנטל וחזיוה עצמם.

תשובתו של רוזוליו שיבשה את כוונותיו של בלומנטל לשוב לתפקיד בכיר בחברת העובדים והנמיכה את קומתו הזקופה של חזיוה. נראה שרוזוליו ירה את היריה הראשונה בקו שבו ניסו לחסל את אנשי קו חדש. מעניין אי יתנהל חזיוה, שהוא רגיש מאוד לביקור שלילית הנמתחת עליו.

חשב חדש ל"כלל"

ההפתעות הפרסונאליות בכלל נמשכות בקרוב ייכנס לתפקידו, כמנהל-הכספים של הקונצרן, גרשון סטרוין, עד לימים אלה מי נהל-למנכ"ל חברת-הביטוח הגדולה מיגדל. פטו (42) וראה-השבוע, ששימש לפני כן כחשב של כיל - כימיקלים לישראל. נחשב כמבריק במ מה שנוגע לייצור בהשקעות. הוא הסביר א מעברו המפתיע בכך ש, קיבלתי הצעה שא אפשר לסרב לה. במיגדל יש מנכ"ל צעיר, ער לוי. מיציתי את יכולתי, ואני עובר לתפקיד בכ אחר."

בכלל. שרק לפני כמה שבועות התחוללה רעית-ארמה פרסונאלית קטנה, רואים במינוי הצבעה של המנכ"ל אהרון דוברת לעבר צע מכטיח אחר.

מי גילה את סודות הבנק

כל הכתבים הכלכליים דיווחו ביום השי האחרון שהרשות לניירות-ערך תפתח בחקירה נגד איש-העסקים ריד בלאס, בחשד שהוא מנ דיווח כוזב על אחויו בעלותו בבנק הספנות. הכתבים ציטטו את אליעזר שילוני מנהי הרשות, כמי שהודיע על פעולות הרשות. בהמשך הידיעה הופיעו שני פרטים נוספי האחד עסק בבנק אמריקאי, כמיקל בנק, העש לצמצם את קווי-האשראי לבנק הספנות. פר שני עסק בכך שהבנק נתן לראובן שמני איש-עסקים ירושלמי, אשראי ללא ביטחונו בגובה 400 מיליון שקל, וזהו למעשה חוב אבנ מתברר ששתי ידיעות אלה הן סודיות והבנ מחוייב על-פי החוק למסור אותן רק לרשו לניירות-ערך.

פירסום מידע זה עורר סערות-רוחות בבנ ובקבוצה השולטת בו, קבוצתו של המיליארד שאול אייזנברג. השבוע שקלו בקבוצה אי להגיב על כך.

בציני ציטרוני

גובים ישראליים פועלים בחו"ל

התמוטטות מיפעל-הכספות הוותיק מגן גולדמן בפתח-תיקוה ופלייר רוכסנים בבית-שאן הפתיעה כמה חוקרים כלכליים תל-אביביים, משום שכריכות שיגרתיות שהם ביצעו עבור לקוחות שלהם, לפני כמה חודשים, העלו ששני מיפעלים אלה הם מבוססים, אמנים ובעלי כושר-נשימה ארוך גם בעיות משבר.

אותם חוקרים מודאגים, משום שיש סימנים לכך שעוד כמה מיפעלים אמנים, בסדר-גודל בינוני, עלולים להתמוטט בקרוב. ולא רק בגלל בעיות-שיווק בארץ ובחול, אלא מסיבה אחרת לגמרי, שהיא אופיינית בימי-משבר אלה.

יותר ויותר בעלי-עסקים יוצאים עתה בתכיפות לחו"ל. ההערכה היא שהם ימעלו בכספי המיפעלים הפרטיים שלהם, ובכסף זה יקימו מיפעלים דומים בחו"ל. הכוונה היא בעיקר למיפעלים שאינם חייבים רק כסף להשקעה, אלא גם ידע ספציפי.

פעולה זו תביא בהכרח להתמוטטות המיפעל בארץ, ולאיי-עמידה בחובות ובתשלומים. כרגע נמצאים בחו"ל לפחות חמישה בעלים ומנהלים של מיפעלים מכובדים. ברור שיש להם סיבות טובות שלא לשוב ארצה. ההנחה היא שכקרב ייודע לפחות על עוד שלושה מיקרים, הדומים להתמוטטות המיפעל של מגן גולדמן ושל פלייר רוכסנים.

הנושים בארץ, ובעיקר הבנקים, כבר מצאו פיתרון לסכנה המאיימת: גובים ישראליים ייצאו להביא מחו"ל את הכסף או את ראשו של הנמלט. אחד מהם נתפס באחרונה בדרום-אמריקה, והוא כבר החזיר משם את כספו לסניף הבנק בתל-אביב.

משתלם להבריח (ולא להיתפס)

הנה כמה דוגמות של חנות גדולה בלוס אנג'לס למכשירי טלוויזיה ווידאו: הדגמים המוצעים למכירה הם של סוני, זניט, שארפ וגנרל אלקטריק.

מכשירי טלוויזיה בעלי גודל מסך של 19 אינטש מוצעים למכירה במחיר של בין 238.88 ל-308.88 דולר. היקרים מוכנים כבר לשימוש ככללים — כארצות-הברית, כמוכן, מכשירי טלוויזיה בגודל מסך 25 אינטש, שהוא חלק מרהיט, מוצע על-ידי גנרל אלקטריק ב-468.88 דולר.

מכשירי טלוויזיה בעלי מסך קטן, 10 ו-13 אינטש, נמכרים במחירים מגובחים, החל ב-158.88 דולר.

מכשירי-ווידאו של גנרל אלקטריק מוצעים במחיר של החל מ-288.88 דולר.

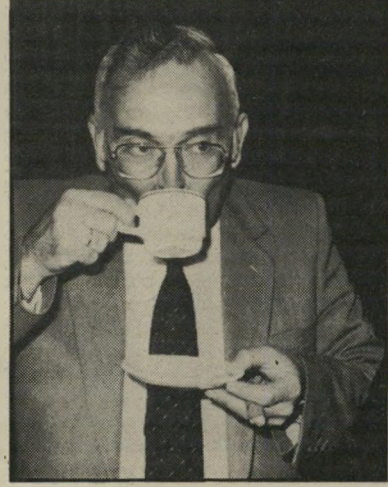
מחירים אלה נמוכים עד כדי רבע ממחירי מוצרים זהים או דומים בתל-אביב, בימים שאחרי הטלת הגזירות החדשות. מי שלא ייתפס, יכול לחשב בעצמו את הרווח.

השאלה הניצחית של כל היוצא לחו"ל, ובעיקר בעידן הגזירות וההיטלים, היא אם הטויל ישתלם בסוף. כלומר אם אפשר יהיה גם להרוויח, ולא רק להוציא.

יפרוץ מהיר בשבועון היוזרים ישראל שלנו. המופיע בניו-יורק, מגלה עשרות מודעות, בעברית, של בעלי-חנויות למוצרי אלקטרוניקה כיבשת, המציעים מוצרים חשמליים במחירים מפתיעים.

של ניגור היא כשל סג'ושר, ועל-פי התקנון מגיע לו ולבני-מישפחתו טיפול רפואי חינם. אומרים עליו שהוא נוקק מאוד לטיפול רפואי זה.

המרכלים ממשיכים לעבוד שעות נוספות, גם אחרי שהודיע שהוא מתפטר. הם שוכחים שהוא עורך-דין במיקצועו, ועתה, כבעל שדרש פרטי, שיטפל בענייני מיסוי, ירווח הרבה יותר מהמש כורת שניתנה לו כעובד-צ'יכור. הסכום שפיסי כלל ביטוח רפואי שיוזקק לו.

פרוש ניגור רכילות מרושעת

לטאבו כשקנה דירה, שרכש דולארים מווייטים בארגנטינה. ועוד כהנה וכהנה. תפקידו אנב, לא הוגבל בזמן, והוא יכול היה להמשיך ולכהן בו עד קץ הימים. הרכילות האחרונה מספרת על בן-מישפחה שלו. שנוקם לטיפולים רפואיים תכופים. דרגתו